

'Amber Waves'.

'Chocolate Ruffles'.

'Silver Scroll'.

HELMIKPÖÖRISTE

hämmastav värvipalett

**Ühegi teise püsilille lehes-
tik ei saa uhkustada sellise
värvivalikuga, kui seda on
helmikpööristel.**

Kui mõelda helmikpööristele (*Heuchera*) mõnikümmend aastat tagasi, siis tol ajal oli saada vaid tumedalehine sort 'Palace Purple'. Nüüd on värvipalett muutunud kardinaalselt: suure valikus on hõbedasi, oranže, kollaseid, roosasiid, punaseid, erkrohelisi jne lehtedega sorte. Aretatud on üle saja sordi.

Helmikpööristel on ümarsüdajad juurmised lehed. On nõrgakasvulisi sorte, mida kasutatakse pinnakatteks, kõrgeimad võivad ulatuda aga pea 60 sentimeetrini. Enamik sorte on siiski keskmise kasvutugevusega.

Õite värviskaala ulatub valgest punaseni. Örna õisikuid võib edukalt kasutada ka lõikelilledena, lehtedega saab aga dekoreerida väiksemaid kimpe. Eriti sobivad värvikad ja põnevate mustritega lehed floris-

'Plum Pudding'.

tidele, kes armastavad kimpudes ja seadetes ebatavalisi värvikooslusi.

Nime on lill saanud saksa arsti ja botaaniku Johann Heinrich von Heucheri (1677–1747) järgi. Perekonnas on veerandsada liiki, mis levinud Põhja-Ameerika rannikualadel ja mägedes Ontariost Minnesotani, mõned esinevad ka Mehhikos.

Sobivaim koht on poolvarjus

Kõige paremini kasvavad helmikpöörised poolvarjulises kohas, kuhu päeva jooksul paistab mõned tunnid päike. Täisvari neile ei sobi. Hästi tunnevad nad end ka päikeselisel kasvukohal, kui seal on piisavalt niiskust. Looduses rannikualadel kasvades pole niiskusega probleeme, mägedes näeb neid aga sageli allikate läheduses.

Muld peab olema toitamineterikas, aga mitte väga rammus, ja hästi vett läbi laskma. Kuna helmikpöörised pole sügava juurekavaga, piisab neile umbes 25 cm sügavusest kobestatud pinnasest.

Helmikpööris on talvehaljas, seepärast leidke talle tuultest kaitstud soe kasvukoht, kuna vinged ja külmad tuuled võivad talvel lehti kahjustada. Samuti võib neid rikkuda talvine päike.

Kahjustuste vältimiseks katke taimed vastu talve kuuseokstega. Lehed elavad üle kuni 15kraadise külma, krõbedamate miinuskraadide puhul on soovitatav lehtede säilitamiseks visata taimedele lund või katta need soojastava materjaliga.

Kui lehed said siiski kahjustusi, lõigake need kevadel terava noa-

ga maha, aga mitte enne, kui südamikus on näha uute lehtede kasvu. Meil kasvatatavad sordid on täiesti külmakindlad, vaatamata sellele, et lehed võivad saada talvekahjustusi.

Helmikpöörised on vähenõudlikud taimed, see on samuti nende populaarsuse põhjuseks.

Kevadel võiksite neid väetada kaks korda: aprilli lõpus – mai algul ja juunis lämmastikurohke väetisega, et taimed saaksid hea stardi kasvu alustamiseks. Augustis andke sügisväetist, mille kõrgem kaaliumi- ja fosforisisaldus aitab taimedel talveks paremini ette valmistuda, tõuseb talvekindlus ning ka kevadine kasvu algus on jõulisem.

Küllaltki pindmise juurekava tõttu tuleb helmikpööriseid põua ajal kindlasti kasta. Kui nad on siiski kannatanud kuivuse tõttu, andke korralikult juua ning kuni taastumiseni varjutage, näiteks kuuseokstega. See kehtib ka teiste kuivuse käes kannatanud taimede kohta.

Annavad ka isekülve

Paljundatakse pistikutega. Lõigake need nii, et pistikule jääks 2–3 korralikult välja arenenud lehte, asetage kasvuturbasse, katke kilega. Juurdumise ajal on oluline kõrge õhuniiskus ja väike aurumispind, seetõttu piisabki paarist-kolmest lehest.

Pistikud juurduvad olenevalt temperatuurist umbes kolm nädalat, siis tuleb nad potistada. Mõne nädala pärast on neist kasvanud noored taimed, mis saab penra-le istutada. Parem on, kui pistikute juurutamine toimiks kasvumajas.